



๑๒๐ ปี
ชาตกาล
พุทธทาสภิกขุ

สูตรของ เวฬุชฌาง

ค้นภีร์เซ็นสำคัญ ว่าด้วยการเห็นจิตเดิมแท้
ผ่านสำนวนพุทธทาสภิกขุ



พุทธทาสภิกขุ

สูตรบอง เว่ยหล่าง



คลิกสั่งซื้อได้ที่นี้



@booktime

พุทธาสภิกขุ
แปลา



คำอนุโมทนา

ตามที่พุทธบริษัทกลุ่มหนึ่งมีความประสงค์จะพิมพ์หนังสือเรื่อง สูตรของ เว่ยหล่าง อาตมามีความยินดีในการอนุญาต และรู้สึกอนุโมทนาในการทำด้วยเป็นอย่างสูง.

หนังสือเรื่องเว่ยหล่างนี้ เป็นหนังสือสำหรับปัญญาชนโดยแท้ ผู้ที่ยึดมั่นในความรู้เดิมของตนอย่างเหนียวแน่นไม่ชอบคิด, เอาแต่จะฟังง่าย ๆ ท่องจำง่าย ๆ ย่อมไม่เหมาะที่จะอ่านหนังสือเล่มนี้ เพราะจะไม่ได้รับประโยชน์อะไรเลยก็ว่าได้.

อีกอย่างหนึ่ง ผู้อ่านจะต้องมีใจกว้าง กล่าวคือ ถ้าได้ฟังคำที่ผิดจากความเชื่อเดิม ๆ ของตน ก็อย่าเพิ่งค้าน อย่าเพ่งโยนทิ้ง แต่ต้องทำใจเป็นคนใหม่ อ่านของใหม่ ด้วยจิตใจใหม่ สติปัญญาใหม่ และพยายามค้นให้พบ หรือเข้าใจให้จนได้ว่า เขาหมายความว่าอย่างไร ส่วนที่จะวินิจฉัยว่าถูกหรือผิดนั้น ไว้ค่อยวินิจฉัยกันทีหลังในเมื่อได้อ่านและศึกษาไปหลายเที่ยวแล้ว. ถูกลักษณะของเรา อาจจะไม่ถูกลักษณะของเว่ยหล่าง แต่ทั้งสองอย่างนั้น อาจจะถูกอย่างของพระพุทธเจ้าด้วยกันก็ได้ ทั้งนี้เป็นเพราะวิธีพูด หรือชี้แจงในแง่ของธรรมะนั้นต่างกัน. พวกหนึ่งอาจใช้วิธี จูงใจคนที่ไม่รู้ให้เดินตามมาข้างหลัง, แต่อีก

พวกหนึ่งอาจใช้วิธีต้อนคนที่ไม่รู้ให้ออกไปข้างหน้า ก็ได้, เราจะชอบวิธีไหน เลือกดูให้เหมาะเอง, คือจะให้เขาจงงมูกดี, หรือว่าเราเพียงแต่เดินไปข้างหน้า ในความดูแลหรือบอกใบ้ของเขาเพียงเล็กน้อยดี. ถ้าชอบอย่างหลัง หนังสือ เว่ยหล่าง จะมีประโยชน์มากที่สุดแก่ท่าน.

พุทธศาสนาไม่มีอย่างจีน อย่างไทย หรืออย่างแขก ฝรั่งเป็นต้นเลย, มีแต่ พุทธศาสนาอย่างของพระพุทธเจ้า อย่างเดียวเท่านั้น, แต่ว่ามีวิธีพูด หรือวิธี บอก หรือวิธีนำให้เข้าใจนั้นต่างกันมากทีเดียว, คือ ต่างกันตามยุค ตามสมัย และตามถิ่น. พุทธศาสนาเป็นเรื่องของคนฉลาดอยู่แล้วก็จริง แต่ครั้นเข้าไป ในประเทศจีนสมัยซึ่งคลั่งไปด้วยกลืนไอแห่งสติปัญญาของเล่าจื้อ ขงจื้อ ฯลฯ อยู่อย่างเต็มที่ แล้วจะไปพูดด้วยถ้อยคำอย่างเดียวกัน หรือวิธีเดียวกัน กับ ที่จะพูดให้แก่คนที่รู้จักแต่เพียงเลี้ยงวัวและรีดนมวัวไปวันหนึ่ง ๆ ได้อย่างไรเล่า? ฉะนั้น ถ้ามันมีอะไรผิดกันมากขนาดรู้สึกว่หน้ามือเป็นหลังมือก็ตาม มันก็ยังเป็นเรื่องเดียวกันอยู่นั่นเอง จงมองดูให้ดี ๆ ในข้อนี้เถิด จะพบ เพชร พลอย ที่เว่ยหล่างโปรยไว้ให้อย่างมากมาย โดยไม่ต้องสงสัยเลย.

ขออนุโมทนาด้วยเป็นอย่างสูง แก่ทุก ๆ ท่านที่มีความกล้าหาญ พothที่จะ กิน และ ย่อย ถ้อยคำที่กล่าวตามแบบของเว่ยหล่าง หรือ ฮวงโป ซึ่งเมื่อ ทำได้แล้วจะ หล่อเลี้ยงนามกาย ให้เจริญเติบโตพริบเดียวเท่าทองฟ้า หรือ มหาสมุทร เป็นอย่างน้อยทีเดียว.

พุทธทาส อินทปัญโญ

โมกขพลาราม ไซยา

๘ กรกฎาคม ๒๕๓๐

คำชี้แจง

เกี่ยวกับการศึกษา - สูตรของเวทย์หลวง

เกี่ยวกับหนังสือเล่มนี้ มีเรื่องที่จะต้องทราบกันเสียก่อนในเบื้องต้นอยู่ ๒ ข้อ

ข้อแรก หนังสือเล่มนี้จะไม่เป็นที่เข้าใจได้สำหรับผู้อ่านที่ยังไม่เคยศึกษาทางพุทธศาสนามาก่อนเลย, มันไม่ใช่หนังสือเล่มแรกสำหรับผู้เริ่มการศึกษาพุทธศาสนา, อย่างน้อยที่สุดผู้ที่อ่านหนังสือเล่มนี้ แม้จะไม่เคยอ่านหนังสือของทางฝ่ายมหายานมาบ้างแล้ว ก็ควรจะได้ศึกษาหลักแห่งพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทมาบ้างพอสมควร จนถึงกับจับใจความได้อย่างใดอย่างหนึ่งว่า พุทธศาสนาที่ตนศึกษาแล้วนั้นมีหลักอย่างไร หรือวิธีปฏิบัติอย่างไรจึงจะพ้นทุกข์ได้โดยเฉพาะ. และอีกทางหนึ่งสำหรับผู้ที่เคยศึกษาแต่ฝ่ายเถรวาทมาอย่างเคร่งครัด และยังถกเถียงถกเถียงถึงทฤษฎีอย่างใดอย่างหนึ่งไว้อย่างเหนียวแน่นนั้น อาจจะมองเห็นไปว่าหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่ผิดหลักพระพุทธศาสนา เป็นมิฉะทฤษฎี หรือเป็นสิ่งที่น่าอันตรายเป็นอย่างยิ่ง ไปก็ได้. ทั้งนี้เพราะเหตุที่หลักคิด และแนวปฏิบัติ เดินกันคนละแนว เหมือนการเดินทางของคนที่เดินตามทางใหญ่ที่อ้อมค้อม กับคนที่เดินทางลัด หรือถึงกับดำดิ่งไปผุดขึ้นในที่ที่ตนต้องการจะไปถึงเสียเลย ฉะนั้นได้ก็ฉะนั้น.

ข้อที่สอง ผู้ที่อ่านหนังสือเล่มนี้ด้วยความสนใจควรทราบไว้เสียก่อนว่า หลักนิกายเซ็นและโดยเฉพาะของพระสังฆปริณายกชื่อเว่ยหล่างนี้ นอกจากจะเป็นวิธีการที่ลัดสั้นแล้ว ยังเป็นวิธีปฏิบัติที่อิงหลักธรรมชาติทางจิตใจของคนทั่วไป แม้ที่ไม่รู้หนังสือ หรือไม่เข้าใจพิธีต้องต่างๆ จึงเป็นเหตุให้ลัทธินี้ถูกขนานนามว่า “ลัทธิพุทธศาสนาที่อยู่นอกพระไตรปิฎก” หรืออะไรอื่นทำนองนี้อีกมากมาย. ที่จริงผู้ที่อ่านหนังสือนี้ควรจะได้รับการศึกษาให้ลึ้มอะไรต่างๆ ที่เคยยึดถือไว้แต่ก่อนให้หมดสิ้นเสียก่อน จึงจะเป็นการง่าย ในการอ่านและเข้าใจ; โดยเฉพาะก็คือ ให้ลั้มพระไตรปิฎก ลั้มระเบียบพิธีต่างๆ ทางศาสนา ลั้มความคิดต่างๆ ด้านเดียว ที่ตนเคยยึดถือ กระทั่งลั้มความเป็นพุทธบริษัทของตนเสีย คงเอาไว้แต่ใจล้วนๆ ของมนุษย์ซึ่งไม่จำกัดว่าชาติใด ภาษาใด หรือถือศาสนาไหน เป็นใจซึ่งกำลังทำการคิดเพื่อแก้ปัญหาที่ว่าทำอะไร จิตของมนุษย์ทุกคนในลักษณะที่เป็นสากลนี้ จักหลุดพ้นจากความบีบคั้นหุ้มห่อพัวพันได้โดยสิ้นเชิง? เท่านั้น. การทำเช่นนี้จักเป็นประโยชน์อย่างสูงแก่ผู้อ่านในการที่จะได้ทราบอย่างชัดแจ้งถึงความแตกต่างระหว่างพุทธศาสนาในขอบเขตของคัมภีร์ กับพุทธศาสนาซึ่งอยู่เหนือคัมภีร์; พุทธศาสนาที่อิงอยู่กับพิธีต้องต่างๆ กับพุทธศาสนาที่เป็นอิสระตามธรรมชาติและเดินตามหลักธรรมชาติ; พุทธศาสนาที่ให้เชื่อก่อนทำ กับพุทธศาสนาที่ให้ลองทำก่อนเชื่อ; พุทธศาสนาในฐานะที่เป็นวรรณคดี กับพุทธศาสนาประยุกต์; และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระหว่างพุทธศาสนาที่ใช้ได้แต่กับคนบางคน กับพุทธศาสนาที่อาจใช้ให้สำเร็จประโยชน์ได้แก่บุคคลทุกคน แม้ที่ไม่รู้หนังสือ ขอเพียงแต่ให้มีสติปัญญาตามปกติสามัญมนุษย์เท่านั้น ผู้ที่ได้ทราบเช่นนี้แล้วจะได้รับพุทธศาสนาชนิดที่ปฏิบัติได้จริง ตามกฎเกณฑ์ของธรรมชาติมาปฏิบัติอย่างเหลือเฟือ และลัดดิ่งไปสู่สิ่งที่จะให้เกิดความอิ่มความพอได้โดยเร็ว ถ้ามีฉะนั้นแล้วเขาก็จะเป็นตัวหนอนที่มัวแต่กัดแทะหนังสือ หรือเป็นนักก่อการทะเลาะวิวาทตามทางปรัชญาไปตามเดิมแต่อย่างเดียว.

ผู้อ่านจะสังเกตเห็นได้เองเมื่ออ่านในตอนแรกๆ ว่า หนังสือเรื่องนี้ไม่ใช่หนังสือที่บรรจุไว้ด้วยข้อความที่ง่าย ๆ หรืออ่านเข้าใจได้ง่าย ๆ เพราะเหตุว่าเรื่องการทำใจให้หลุดพ้นจากทุกข์จริง ๆ นั้นไม่ใช่ของง่ายเลย. แต่เป็นสิ่งที่น่าแปลกประหลาดอย่างยิ่งว่า ถ้าอ่านไปจนเข้าใจแล้ว จะพบว่าทั้งที่มันเข้าใจยากมาก ก็ยังอาจเป็นที่เข้าใจได้ แม้แต่ผู้ที่ไม่รู้หนังสือหรือไม่เคยศึกษาพระไตรปิฎกมาก่อนอยู่นั่นเอง และทั้งไม่มีอะไรนอกเหนือไปจากสิ่งที่มนุษย์ควรรู้และอาจรู้ได้โดยไม่เหลือวิสัย. ข้อความทุกข้อขับตเรียนไปที่ตัวชีวิตนั่นเอง และได้ถือเอาความพลิกแพลงแห่งกลไกในตัวชีวิตโดยเฉพาะคือจิต ซึ่งเป็นโจทย์เลขหรือปัญหาที่ต้องตีให้แตกกระจายไป และจบสิ้นกันเพียงเท่านั้น คือเท่าที่จำเป็นจริงๆ ไม่มีปัญหาเหลือเพื่อชนิดที่ตีปัญหาโลกแตก ที่ชอบถกเถียงกันในหมู่บุคคล ที่อ้างตัวว่าเป็นพุทธบริษัทอันเคร่งครัดเท่านั้นเลย.

อย่างไรก็ตาม หนังสือเล่มนี้มิได้เป็นหนังสือในลักษณะตำราธรรมะโดยตรง เป็นเพียงบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นประวัติและคำสอนของเจ้าลัทธิท่านหนึ่งเท่านั้น. เราไม่อาจจับเอาหลักธรรมะต่าง ๆ ที่จัดเป็นระเบียบเรียบร้อยจนสะดวกแก่การศึกษาไว้ก่อนแล้วโดยง่ายเลย. ผู้ศึกษาจะต้องเลือกเก็บใจความที่เป็นหลักธรรมต่าง ๆ เอาจากเรื่องราวที่เป็นประวัติ หรือบันทึกเหตุการณ์เหล่านั้น, จากข้อความที่เข้าใจได้ยาก ๆ นั้นแหละ ผู้ศึกษาจะต้องทำการขุดเพชรในหินด้วยตนเอง.

หนังสือเล่มนี้ แม้จะเป็นหนังสือของทางฝ่ายมหายานก็จริง แต่ทำไฉนมหายานชนิดที่ชาวไทยเราเคยได้เห็น ได้ยิน ได้ฟัง หรือเข้าใจกันอยู่โดยมากไม่; มหายานที่เราเคยได้ยินได้ฟังกันอยู่เป็นปรกตินั้น ก็เป็นชนิดที่เกี่ยวเนื่องติดแน่นกันอยู่กับพระไตรปิฎกและพิธีรีตองต่างๆ และไหลเลื่อนไปในทาง

เป็นของขลังและของศักดิ์สิทธิ์เหมือนกัน. ส่วนใจความของหนังสือเรื่องนี้ ไม่เกี่ยวกับสิ่งเหล่านั้น คงเป็นไปตามทางปฏิบัติธรรมทางใจโดยอาศัยปัญญา เป็นใหญ่หรือที่เราเรียกกันว่าวิปัสสนาธุระล้วน ๆ, และทั้งเป็นแบบหนึ่งของ ตนเองซึ่งไม่ช้าใครเพราะมุ่งหมายจะให้ เป็นวิธีลัดสั้นที่สุด ดังกล่าวแล้ว. เพราะ ฉะนั้นผู้ที่เคยตั้งข้อรังเกียจต่อฝ่ายมหายาน และมีความยึดมั่นมาก จนถึงกับ พอเอ่ยชื่อว่ามหายานแล้ว ก็ส่ายหน้าดูถูกเหยียดหยาม ไม่อยากฟังเอาเสียที่ เดียวนั้นควรทำในใจเสียใหม่ในการที่จะอ่านหนังสือเล่มนี้ ซึ่งจะทำให้ท่านเกิด ความรู้สึกอันตรงกันข้ามจากที่แล้ว ๆ มาและเกิดความคิดใหม่ขึ้นมาแทนว่ การตั้งข้อรังเกียจเดิม ๆ ของตนนั้นมันมากและโง่เกินไป.

เมื่อก้าวโดยหลักกว้าง ๆ แล้ว ลัทธิของเว่ยหล่างนี้ เป็นวิธีลัดที่พุ่งแรงบทหนึ่ง อย่างน่าพิศวง ถ้าจะชี้ให้เห็นกันง่าย ๆ ว่า ลัทธินี้มีหลักหรือวิธีการอย่างใดแล้ว ก็ต้องชี้ไปในทางที่จะวางหลักสั้น ๆ ว่า ก็เมื่อปุถุชนคนธรรมดาสามัญทั่วไป ย่อมเป็นผู้ที่กำลังมีความเห็นหรือความเข้าใจที่ผิดจากความจริงเป็นปรกติอยู่ แล้ว สิ่งที่ตรงกันข้ามจากที่คนธรรมดาสามัญคิดเห็นหรือเข้าใจนั้นแหละ เป็น ความเห็นที่ถูกต้อง เพราะฉะนั้นเว่ยหล่างจึงได้วางหลักให้คิดชนิดที่เรียกว่า **“กลับ หน้าเป็นหลัง”** เอาทีเดียว ตัวอย่างเช่น เมื่อผู้อื่นกล่าวว่า จงพยายามชำระใจ ให้สะอาดเถิด เว่ยหล่างกลับกล่าวเสียว่า ใจของคนทุกคนสะอาดอยู่แล้ว จะ ไปชำระมันทำไมอีก สิ่งที่ไม่สะอาดนั้นไม่ใช่ใจ จะไปยุ่งกับมันทำไม, หรือถ้า จะกล่าวให้ถูกยิ่งขึ้นไปกว่านั้น ก็กล่าวว่า เว่ยหล่างถือว่าใจมันไม่มีตัวไม่มีตน แล้วจะไปชำระอะไรให้แก่ใคร การที่จะไปเห็นว่าใจเป็นใจและไม่สะอาดนั้นเป็น อวิชชาของผู้นั่นเองต่างหาก ดังนี้ เป็นต้น. โกอาณหรือปริตนาธรรม ที่ลัทธินี้ วางไว้ให้ขบคิด ก็ล้วนแต่ทำให้คนสามัญทั่วไปงงงวย เพราะแต่ละข้อมีหลักให้ คิดเพื่อให้เห็นสิ่งตรงกันข้ามจากที่คนธรรมดาคิดกันอยู่ หรือเห็น ๆ กันอยู่. ตัวอย่างเช่น ถ้าหากว่ากามีสีดำ นกยางก็ต้องมีสีดำด้วย หรือถ้าเห็นว่านกยาง

มีสีขาว กากก็ต้องขาวด้วย, และถ้าให้ถูกยิ่งไปกว่านั้นก็คือ นกยางนั้นแหละสีดำนั่นแหละสีขาว สังสารวัฏกับนิพพานเป็นของสิ่งเดียวกัน ที่ที่เย็นที่สุดนั่นคือที่ท่ามกลางกองเพลิงแห่งเตาหลอมเหล็ก ดังนั้นเป็นต้น.

ถ้าใครมองเห็นความจริงตามแบบของเว่ยหล่างเหล่านี้อแล้ว ก็ย่อมแสดงอยู่ในตัวว่า เขาได้เห็นสิ่งต่าง ๆ จนลึกถึงขั้นที่มันตรงกันข้ามจากที่คนสามัญทั่วไปเขามองเห็นกันอยู่เป็นปกติ. ฉะนั้น สำหรับการสรุปใจความของลัทธิอย่างสั้น ๆ ที่สุดก็สรุปได้ว่า พยายามคิดจนเห็นตรงกันข้ามจากความคิดของคนที่ยังมีอวิชชาหุ้มห่อแล้ว ก็เป็นอันนับได้ว่าได้เข้าถึงความจริงถึงที่สุด. และวิธีการแห่งลัทธินี้ได้วางรูปปริศนาให้คิด ชนิดที่ผัดตกรันข้ามไปเสียตั้งแต่เริ่มแรกที่เดียว ใครคิดออก ก็แปลว่าคนนั้นผ่านไปได้อ หรืออย่างน้อยที่สุดก็เป็นวิธีที่จะทำให้ผ่านไปได้อโดยเร็วที่สุด นั่นเอง. คิดให้ตรงข้ามจากสามัญสัจทั่วไประลอกก็จะเข้าถึงความคิดของพระอริยเจ้าขึ้นมาเอง. ฉะนั้น นิิกายนี้จึงเรียกตัวเองว่า “นิกายฉับพลัน” ซึ่งหมายความว่า จะทำผู้ปฏิบัติตามวิธีลัดนี้ให้บรรลุธรรมได้อย่างฉับพลันโดยไม่มีพิธีรีตอง.

ส่วนปาฐกถาอีก ๓ เรื่อง ของนายแพทย์ตันม่อเซียง ซึ่งพิมพ์ไว้ต่อท้ายเรื่องสูตรของเว่ยหล่างนั้นเล่า ก็เป็นข้อความที่จะให้ผู้อ่านได้เข้าใจในวิธีการปฏิบัติของ “นิกายฉับพลัน” ได้เป็นอย่างดี. จากข้อความทั้งหมดนั้น ผู้ศึกษาจะได้รับความรู้ที่แน่นอนข้อหนึ่งว่า วิธีการที่ “ฉับพลัน” นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความช่วยเหลือของอาจารย์ หรือผู้ควบคุมที่สามารถจริง ๆ เป็นส่วนใหญ่. เพราะตามธรรมดาแล้ว “การเขี่ยให้ถูกจุด” นั้นแหละเป็นความสำเร็จที่ฉับพลันเหนือความสำเร็จทั้งปวง. ถ้ามีความจำเป็นถึงขนาดที่จะต้องให้ตัวเองเป็นอาจารย์ตัวเองแล้ว ของจึงได้พยายามศึกษาและจับใจความสำคัญแห่งข้อความนั้น ๆ ให้ได้จริง ๆ จงทุก ๆ คนเถิด.

ธรรมะนั้น ไม่มีอะไรมากไปกว่าเรื่องของคนเราๆ ทุกๆ คน. เพราะมันไต่
ยกขึ้นให้สูงเป็นเรื่องคัมภีร์หรือของศักดิ์สิทธิ์ไปเสียทำเดียว ก็เลยกลายเป็น
เป็นเรื่องพื้นวิสัยของคนไป. เว้ยหลังมีความมุ่งหมายให้ธรรมะนั้นกลับมา
เป็นเรื่องของคนธรรมดาสามัญแม้ที่ไม่รู้หนังสือ. เพื่อประโยชน์แก่คนตาม
ความหมายของคำว่า “มหายาน.” หวังว่าผู้ที่คิดกรุ่นอยู่ในใจเสมอว่า ตน
เป็นคนฉลาด เพราะรู้หนังสือดีนั้น จักได้ทำตนให้เป็นบุคคลที่ไม่เสียเปรียบ
ผู้ที่ไม่รู้หนังสือได้คนหนึ่งเป็นแน่.

พุทธทาส อินทปัญโญ

โมกขพลาราม ไชยา

๓๑ มีนาคม ๒๕๔๖

คำนำ

ของ มร. ดิ ปิง เซ

ผู้ขอร้องให้แปลจากภาษาจีนสู่ภาษาอังกฤษ

ข้าพเจ้ามีความปรารถนามานานแล้ว ที่จะให้มีการแปลถ่ายทอดพระสูตรสูตรนี้ออกเป็นภาษาของชาวยุโรป เพื่อให้เรื่องราวของเซ็น (ชฺยานะ) ไปแพร่หลายทางซีกโลกตะวันตกบ้าง. ความคิดอันนี้ได้รับเร้าอยู่ในจิตใจของข้าพเจ้าไม่หยุดหย่อน ตลอดเวลาเกือบ ๓๐ ปี เพราะหาตัวผู้ทำการแปลเรื่องนี้ไม่ได้ จนกระทั่งได้พบ มร. ล่า เมื่อฤดูใบไม้ผลิที่แล้วมานี้. ด้วยความยินดีเหลือประมาณ ข้าพเจ้าได้ขอร้องให้เขาพักที่บ้านข้าพเจ้าเสียเลย เพื่อทำการแปลสูตรสูตรนี้ออกเป็นภาษาอังกฤษ. เขาแปลไปบ้างหยุดไปบ้าง กินเวลาถึงเกือบปีครึ่ง จึงแปลจบ. ความปรารถนาของข้าพเจ้าสมบูรณ์แล้ว จะเป็นเครื่องพิสูจน์ได้ด้วยว่า เป็นเหตุการณ์ที่น่าความปีติปราโมทย์อันใหญ่หลวงที่สุด มาให้อันหนึ่งในบรรดาเหตุการณ์ทั้งหลายที่เกิดขึ้น ในระยะ ๑,๒๐๐ ปี ที่แล้วมา.

เมื่อได้ลงแรงหว่านพระธรรมอันประเสริฐออกไปรอบ ๆ ไปในภาคตะวันตกของโลกแล้ว ข้าพเจ้าก็เฝ้าคะเนถึงวันเวลา ซึ่งยุโรปและอเมริกาจะได้สร้างนักฟ่งฉานทางแบบนิกายชฺยานะขึ้นสักแบบหนึ่ง ซึ่งความเฉียบแหลมและความเห็นแจ้งด้วยตนเอง ในการขจัด “ปัญหาสูงสุด” ของนักฟ่งฉานขณะนี้

จะไปได้สูงและไกลกว่าพวกเราชาวตะวันตกอย่างมากมาย เมื่อได้คิดว่า
ข้าพเจ้าได้สร้างห่วงสัมพันธ์เหมาะสมที่สุด กับบรรดาประเทศทั้งหลายทาง
ตะวันตกขึ้นแล้ว ความสุขใจของข้าพเจ้าก็เปี่ยมล้นเหลือที่จะคณนา.

ดิ ปิง เซ

เชียงใหม่ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๓๐

คำนำ

ของ มร. ว่อง มู ล่ำ

ผู้แปลจากภาษาจีนสู่ภาษาอังกฤษ

ข้อความต่อไปนี้ คือคำแปลของสูตรอันประกาศบนมหาบัลลังก์แห่ง ‘ธรรมรถ’ ของพระสังฆปริณายก (นิกายเซ็น) องค์ที่หก (ตามบัญชีอันดับหนังสือของ นันชิโอ เป็นอันดับเรื่องที่ ๑,๕๒๕) มีข้อความกล่าวถึงคำเทศนา และคำกล่าว ต่างๆ ของเว่ยหล่าง (ค.ศ. ๖๓๘-๗๑๓) ซึ่งเป็นอาจารย์องค์ที่มีชื่อเสียงของ นิกายชฺยานะในสมัยราชวงศ์ถัง (Tang) ควรจะเป็นที่สังเกตไว้ด้วยความน่า อัศจรรย์ว่า บรรดาคัมภีร์ฝ่ายจีน ซึ่งสงเคราะห์นับเนื่องเข้าไปในพระไตรปิฎก ฝ่ายจีนนั้น มีแต่เรื่องนี้เรื่องเดียวเท่านั้น ที่ได้รับการขนานนามว่าเป็นสูตรสูตร หนึ่ง ซึ่งคำว่าสูตรนั้น สนวนไว้ใช้เรียกสำหรับธรรมเทศนาที่พระพุทธเจ้าตรัส เอง และที่พระโพธิสัตว์องค์สำคัญๆ ตรัสเท่านั้น. ฉะนั้น จึงเป็นการชอบแล้ว ในการที่จะเรียกสูตรนี้ ดังเช่นบางคนเรียกว่าสูตรเดียวเท่านั้น ที่แสดงโดย ผู้เป็นชาวเมืองจีน.

เรื่องมีขนาดเดียวกันกับที่จะต้องใช้กวีจริง ๆ จึงสามารถแปลเรื่องของ Virgil (โรมันสมัย ก.ค. ๗๐-๑๙) ได้. ฉะนั้น ผู้แปลจึงรู้สึกหนักใจอย่างยิ่งว่า ความ

สามารถของตนไม่คู่ควรกับงานอันยากนี้ เพราะยังหย่อนทั้งความรู้ทางศาสนาและความรู้ทางภาษา แต่อย่างไรก็ตาม ผู้แปลก็จำต้องรับแปลเรื่องนี้ เป็นภาษาอังกฤษ เพราะถูกขอร้องโดยครูของเขาเอง ครูซึ่งเห็นใจในความไม่ถนัดจะสามารถของลูกศิษย์ แต่ก็ขึ้นรับไว้ในกาแปล โดยอ้างเหตุผลดังต่อไปนี้ :-

- (๑) เพื่อฝึกตนเอง สำหรับเป็นนักแปลเรื่องทางพุทธศาสนาในอนาคต แล้วเรื่องที่จะแปลนี้ เป็นเรื่องที่สมควรแปลอย่างยิ่ง.
- (๒) เมื่อแปลขึ้นแล้ว จะมีโอกาสได้รับการแก้ไขตรวจทานให้ถูกต้องสมบูรณ์ โดยน้ำมือของบุคคลที่มีความรู้สูงกว่า แต่ไม่มีเวลามากพอที่จะแปลให้จบเรื่องได้ด้วยตนเอง.
- (๓) แม้ถึงหากสมมติว่าที่แปลไปนั้น จะมีผิดบ้าง หนังสือนั้นก็ยังเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่ไม่สามารถจะอ่านเองได้จากต้นฉบับเดิมที่เป็นภาษาจีน แต่เขาเคยชำนาญในเรื่องนี้มาแล้วในชาติก่อน ๆ ของเขา ซึ่งเพียงแต่ให้เขาได้ยินได้ฟังมันอีกเพียงสักข้อหนึ่ง หรือสองข้อ หรือแม้แต่สักคำหนึ่งหรือสองคำ เขาก็สามารถเรียกความจำแต่ชาติหนหลังของเขามาได้ทั้งหมด ในความรู้อันมีค่า ซึ่งเขากำลังนึกไม่ได้อยู่ในบัดนี้.

เพราะความคิดเห็นดังกล่าวมานี้ ผู้แปลจึงลงมือแปล, และผลงานที่ทำได้ทั้ง ๆ ที่หย่อนความสามารถในเรื่องนี้ ก็ถูกนำออกเผยแพร่ในวงประชาคม เพื่อให้ทราบกันเองว่ามันควรจะมีค่าสักเท่าใด. เท่าที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ ผู้แปลรู้สึกหวนย้อนว่าตอนที่สำคัญขงเรื่องนี้อาจแปร่งหู (คือฟังไม่เข้าใจ) สำหรับผู้อ่านที่ไม่เคยมีความรู้ในเรื่องนิกายชยานะ (ฌาน) มาก่อนก็ได้. ขอหวังให้เหตุการณ์อันหนึ่งจงบังเกิดขึ้นในเร็ววัน คือจะเป็นผู้แปลนี้เองก็ตาม หรือผู้เชี่ยวชาญในนิกายชยานะคนหนึ่งคนใดก็ตาม จัดทำหนังสือ

เรื่องนี้ขึ้นอีกเล่มหนึ่งเป็นคำแปลซึ่งมีบันทึก และอธิบายอย่างสมบูรณ์ จนถึงกับสูตรอันลึกซึ้งนี้ สามารถอ่านเข้าใจได้ทุกคนด้วย.

หนังสือแปลจากต้นฉบับพิมพ์ภาษาจีน ของ ดร. ตง โฟ โป สำหรับสุภาพบุรุษผู้คงแก่เรียนผู้นี้ ซึ่งผู้แปลได้อาศัยคำอธิบายของท่านเป็นอันมากก็ตาม, และสำหรับมิตรสหายอื่นๆ ที่ได้ให้คำแนะนำอันมีค่าและความช่วยเหลืออันไม่มีเขตจำกัดก็ตาม ข้าพเจ้าผู้แปลรู้สึกในพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย.

“นักแปลชั้นศิษย์”

(ว่อง มู ล่า)

เซี่ยงไฮ้ ๒๑ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๒๙

สารบัญ

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยชีวประวัติที่ท่านเล่าเอง	๑๙
---------------------------------	----

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยปรัชญา	๔๓
---------------	----

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยข้อปจฺจดา – แลวิสัชนา	๖๓
------------------------------	----

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยสมาธิและปรัชญา	๗๕
-----------------------	----

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยธฺยานะ	๘๕
---------------	----

หมวดที่ ๖

ว่าด้วยบาปสำนึก (การสำนึกบาป)	๘๙
-------------------------------	----

หมวดที่ ๗

ว่าด้วยคำสอนอันเหมาะแก่อุปนิสัยและสิ่งแวดล้อม	๑๐๙
---	-----

บันทึกของผู้แปลสูตรเว่ยหล่าง (หมวด ๘-๑๐)	๑๕๖
--	-----

หมวดที่ ๘

สำนักฉัปปลัน และสำนักเชื่องช้า	๑๔๙
--------------------------------	-----

หมวดที่ ๙

พระบรมราชาูปถัมภ์	๑๖๕
-------------------	-----

หมวดที่ ๑๐

คำสอนครั้งสุดท้าย	๑๗๑
-------------------	-----



หมวดที่ ๑

ว่าด้วยชีวประวัติที่ท่านเล่าเอง

ครั้งหนึ่ง เมื่อพระสังฆปริณายกองค์นี้ได้มาที่วัดเปาลัม ข้าหลวงไว้แห่ง เมืองชีวเจา กับข้าราชการอีกหลายคน ได้พากันไปที่วัดนั้นเพื่อขอให้ท่านกล่าว ธรรมกถาแก่ประชาชนทั่วไป ณ ห้องโถง แห่งวิหารไทพิน ในนครกวางตุ้ง.

ในไม่ช้า มีผู้มาประชุมฟัง ณ โรงธรรมสถานนั้น คือข้าหลวงไว้ แห่ง ชิวเจา, พวกข้าราชการและนักศึกษายุวชนจื้อ อย่างละประมาณ ๓๐ คน, ภิกษุ ภิกษุณี นักพรตแห่งลัทธิเต๋า และคฤหัสถ์ทั่วไป รวมเบ็ดเสร็จประมาณ หนึ่งพันคน.

ครั้นพระสังฆปริณายก ได้ขึ้นนั่งบนอาสนะเรียบร้อยแล้ว ที่ประชุมได้ทำ การเคารพ. และอาราธนาขอให้ท่านแสดงธรรมว่าด้วยหลักสำคัญแห่งพุทธ- ศาสนา. ในอันดับนั้น ท่านสาธุคุณองค์นั้น ได้เริ่มแสดง มีข้อความดังต่อไปนี้ :

ท่านผู้คงแก่เรียนทั้งหลาย จิตเดิมแท้ (Essence of Mind) ของเรา ซึ่งเป็นเมล็ดพืชหรือแก่นของการตรัสรู้ นั้น เป็นของบริสุทธิ์ตามธรรมชาติ (Pure by nature), และต้องอาศัย จิตเดิมแท้ นี้เท่านั้น มนุษย์เราจึงจะเข้าถึงความเป็นพุทธะได้โดยตรงๆ อาตมาจะเล่าให้ฟังถึงประวัติของอาตมาเอง บางตอน และเล่าถึงข้อที่ว่า อาตมาได้รับคำสอนอันเร้นลับ แห่งนิกายชฺยานะ (คือนิกายเซ็น) มาด้วยอาการอย่างไร.

บิดาของอาตมาเป็นชาวเมืองพินยาง ถูกถอดจากตำแหน่งราชการ ถูกเนรเทศไปอยู่อย่างราษฎรสามัญที่ขุนเขาในมณฑลกวางตุ้ง. อาตมา โชคร้าย โดยที่บิดาได้ถึงแก่กรรมเสียแต่ในขณะที่อาตมายังเล็กเหลือเกิน และละทิ้งมารดาไว้ในสภาพที่ยากจนทนทุกข์. เราสองคนจึงย้ายไปอยู่ทาง กวางเจา (แคนตอน) และอยู่ที่นั่นด้วยความทุกข์ยากเรื่อยมา.

วันหนึ่งอาตมากำลังนำฟินไปขายอยู่ที่ตลาดเพราะเจ้าจำนำคนหนึ่ง เขาสั่งให้นำไปขายให้เขาถึงร้าน. เมื่อส่งของและรับเงินเสร็จแล้วอาตมาก็ ออกจากร้าน ได้พบชายคนหนึ่ง กำลังบริกรรมสูตรสูตรหนึ่งอยู่แถวหน้า ร้านนั่นเอง. พอได้ยินข้อความแห่งสูตรนั้นเท่านั้น ใจของอาตมาก็ลุกโพล่งสว่างไสวในพุทธธรรม. อาตมาจึงถามชื่อคัมภีร์ที่เขากำลังสวดอยู่ ก็ได้ ความจากชายคนนั้นเองว่า สูตรนั้นชื่อ วัชรสูตร (วชรจเนทิกาสูตร หรือ สูตรอันกล่าวด้วยเพชรสำหรับตัด) อาตมาจึงไล่เลียงต่อไปว่า เขามา จากไหน ทำไมเขาจึงจำเพาะมาท่องบ่นแต่สูตรนี้. ชายคนนั้นตอบว่าเขา มาจากวัดตุงชั่น ตำบลวงมุย เมืองคิเจา เจ้าอาวาสในขณะนี้มีนามว่า หวางย่น (ฮ่งยืม) เป็นพระสังฆปริณายก (แห่งนิกายเซ็น) องค์ที่ห้า มีศิษย์ รับการสั่งสอนอยู่ประมาณพันคน. เมื่อเขาไปไหว้พระสังฆปริณายกที่วัดนั้น เขาได้ฟังเทศน์หลายครั้งเกี่ยวกับสูตรสูตรนี้ เขาเล่าต่อไปว่า ท่านสาธุคุณองค์ นั้นเคยรับเราทั้งคฤหัสถ์และบรรพชิตอยู่เสมอ ให้พากันบริกรรมสูตรๆ นี้ เพื่อว่าเมื่อเขาพากันบริกรรมอยู่เขาจะสามารถเห็น จิตเดิมแท้ ของตนเอง และจะเข้าถึงความเป็นพุทธะได้โดยตรงๆ เพราะเหตุนี้.

คงเป็นด้วยกุศลที่อาตมาได้ทำไว้แต่ชาติก่อนๆ จึงเป็นเหตุให้อาตมา ได้ทราบเรื่องราวเหล่านี้ และอาตมายังได้รับเงินอีก ๑๐ ตำลึงจากชายผู้อารี คนหนึ่งให้มาเพื่อมอบให้มารดาไว้ใช้สอย ในระหว่างที่อาตมาไม่อยู่, ทั้งเขาเอง

เป็นผู้แนะนำให้อาตมารีบไปยังตำบลวองมุย เพื่อพบพระสังฆปริณายกองค์นั้น. เมื่อได้จัดแจงให้มีคนช่วยดูแลมารดาเสร็จแล้วอาตมาก็ได้ออกเดินทางไปยังวองมุย และถึงที่นั่นได้ในชั่วเวลาไม่ถึงสามสัปดาห์.

ครั้นถึงตำบลวองมุยแล้ว อาตมาได้ไปนมัสการพระสังฆปริณายก ท่านถามว่ามาจากไหน และต้องประสงค์อะไร. อาตมาได้ตอบว่า “กระผมเป็นคนพื้นเมืองซุนเจา แห่งมณฑลกว๋างตุ้ง เดินทางมาแสวงไกลเพื่อทำสักการะเคารพแด่คุณพ่อ และกระผมไม่ต้องการอะไร นอกจากธรรมชาติแห่งความเป็นพุทธะ (Buddha-nature) อย่างเดียวเท่านั้น.”

ท่านถามอาตมาว่า “เป็นชาวกว๋างตุ้งหรือ ? เป็นคนป่าคนเถิงแล้วเธอจะหวังเป็นพุทธะได้อย่างไรกัน ?”

อาตมาเรียนตอบท่านว่า “แม้ว่าจะมีคนชาวเหนือและคนชาวใต้ก็จริง แต่ทิศเหนือหรือทิศใต้นั้น หาได้ทำให้ความเป็นพุทธะซึ่งมีอยู่ในคนนั้นๆ แตกต่างกันได้ไม่. คนป่าคนเถิงจะแตกต่างจากคุณพ่อก็แต่ในทางร่างกายเท่านั้น, แต่ไม่มีความผิดแปลกแตกต่างกัน ในส่วนธรรมชาติแห่งความเป็นพุทธะของเราทั้งหลาย.” พระสังฆปริณายกทำท่าจะกล่าวกะอาตมาต่อไปอีก แต่เผอิญมีศิษย์ของท่านเข้ามาหลายคน ท่านจึงหยุดชะงัก และเลยสั่งให้อาตมาไปสมทบทำงานกับคนงานหมู่หนึ่ง.

อาตมากล่าวขึ้นว่า “กระผมขอกราบเรียนคุณพ่อว่า วิปัสสนาปัญญาเกิดขึ้นในใจของกระผมเสมอๆ เมื่อผู้ใดผู้หนึ่งไม่ได้มีจิตเลื่อนลอยไปจากจิตเดิมแท้ (Essence of Mind) ของตนแล้ว ก็ควรจะเรียกเขาผู้นั้นว่า

“ผู้เป็นเนื่อนาบุญของโลก”^๑ เหมือนกัน กระผมจึงไม่ทราบว่าจะอะไรที่คุณพ่อจะให้กระผมทำ?”

พระสังฆปริณายกได้มีบัญชาว่า “เจ้าคนป่านี่เฉลียวฉลาดเกินตัวไปเสียแล้ว. จงไปที่โรงนั้น แล้วอย่าพูดอะไรอีกเลย,” อาตมาจึงถอยหลังไปทางลานข้างหลัง มีคนวัดที่ไม่ใช่บรรพชิตคนหนึ่งมาบอกให้ฝ่าฝืนและตำข้าว

ต่อมาไม่น้อยกว่าแปดเดือน วันหนึ่งพระสังฆปริณายกได้พบอาตมาและท่านได้กล่าวว่า “ฉันทราบดีว่า ความรู้ในพุทธธรรมของเธอนั้นมั่นคงดีมาก แต่ฉันต้องคอยหลีกเลี่ยงไม่พูดกับเธอ มิฉะนั้นจะมีคนทุศีล บางคนทำอันตรายเธอ, เธอเข้าใจไหม?” อาตมาตอบว่า “ขอขอบคุณพ่อกระผมเข้าใจ เพื่อไม่ให้ใครสังเกตเห็นกระผมในข้อนี้ กระผมก็ไม่กล้าเข้าไปใกล้ๆ ห้องของคุณพ่อ”

อยู่มาวันหนึ่ง พระสังฆปริณายกเรียกประชุมบรรดาศิษย์ทั้งหมดแล้วประกาศว่า “ปัญหาแห่งการเวียนเกิดไม่มีที่สิ้นสุด เป็นปัญหาเฉพาะหน้าเวลานี้. วันแล้ววันเล่า แทนที่จะพยายามเปลื้องตัวเองออกมาเสียจากทะเลแห่งการเกิดตายอันขึ้นซ่ม ดูเหมือนว่าพวกเธอกลับหมกมุ่นอยู่แต่ในบุญกุศลชนิดที่ถูกต้อนหาสูญเปล่าเสียแล้วอย่างเดียวเท่านั้น (กล่าวคือบุญกุศลที่เป็นเหตุให้เกิดใหม่.) ถ้าจิตเดิมแท้ของพวกเธอยังมีดมัวอยู่ บุญกุศลทั้งหลายก็ยังคงไม่เป็นประโยชน์อะไรเลย จงตั้งหน้าค้นหาปรัชญา (ปัญญา) ในใจของเธอเองแล้วเขียนโคลก (คาถา) มาให้เราโคลกหนึ่ง ว่าด้วยเรื่อง จิตเดิมแท้. ผู้ใดเข้าใจได้ถูกต้องว่า จิตเดิมแท้นั้นเป็นอย่างไร ผู้นั้นจะได้รับมอบ

^๑ ปุณณกเขตต์ โลกุตส นานาบุญของโลก, หรือเรียกกันสั้นๆ ว่า ปุณณเขต เป็นคุณนามใช้เรียกภิกษุในศาสนา โดยหมายความว่า ทำให้หายากที่หว่านพืชบุญ (คือทาน) ลงไป ได้รับผลดี. – ว่อง นู ล่า

ผ้ากาสาวพัสตร์ (อันเป็นเครื่องหมายตำแหน่งพระสังฆปริณายก) พร้อมทั้ง
ธรรมะ (อันเป็นคำสอนเร้นลับของนิกายเถรวาท) และฉันจะสถาปนาผู้นั้นเป็น
สังฆปริณายกองค์ที่หก (แห่งนิกายนี้) จงไปโดยเร็วอย่ารีรอในการเขียนโคลก.
การมัวตรึงตรองไม่จำเป็น, และไม่มีประโยชน์อะไร. ผู้ที่รู้แจ้งชัดในจิตเดิม
แท้จะพูดได้ทันทีที่มีใครมาชวนพูดด้วยเรื่องนั้น. และมันจะไม่ละไปจากคลอง
แห่งญาณจักขุของเขา แม้ว่าเขาจะกำลังฟุ้งซวนอยู่กลางสนามรบก็ตามที.”

เมื่อได้รับคำสั่งดังนั้น คิษย์อื่นๆ (เว้นแต่ชินเซาหัวหน้าคิษย์) พวก
ถอยออกไปและกล่าวแก่กันและกันว่า “ไม่มีประโยชน์อะไรสำหรับคนชั้นพวก
เราๆ ที่จะไปตั้งสมาธิเพ่งจิตเขียนโคลก ถวายคุณพ่อ. เพราะว่าตำแหน่ง
สังฆปริณายกนั้น ใครๆ ก็เห็นว่าจะไม่พ้นมือท่านชินเซา ผู้เป็นหัวหน้าคิษย์
ไปได้. เมื่อเราเขียนใช้ไม่ได้ มันก็เป็นการลงแรงเสียเปล่าๆ.” เมื่อได้ปรับ
ทุกข์กันดังนี้แล้ว คิษย์เหล่านั้นทุกคนได้พากันเลิกล้มความตั้งใจในการเขียน
และว่าแก่กันว่า “เราจะไปทำให้มันเหนื่อยทำไม? ต่อไปนี้ เราคอยติดตาม
หัวหน้าของเรา คือชินเซาเท่านั้นก็พอแล้ว ไม่ว่าเขาจะไปข้างไหน เราจะตาม
เขาในฐานะเป็นผู้นำ.”

ในขณะเดียวกันนั้น ชินเซา ผู้เป็นเชษฐาอันเตวาลิก ก็ยังทราบ
ความเรื่องนี้ได้ด้วยตนเอง, เขารำพึงว่า “เมื่อพิจารณาถึงข้อที่ว่า เราเป็นครู
สั่งสอนเขาอยู่ คงไม่มีใครเข้ามาเป็นคู่แข่งชน ในการเขียนโคลกกับเรา. แต่
เรายังจงนอยุ่ว่า เราจะเขียนโคลกถวายพระสังฆปริณายกดีหรือไม่ ถ้าเรา
ไม่เขียน พระสังฆปริณายกจะทราบได้อย่างไรว่า ความรู้ของเราลึกซึ้งหรือ
ผิวเผินเพียงไหน. ถ้าวัตถุประสงค์ในการเขียนของเราในครั้งนี้ ได้แก่
ความหวังจะได้รับธรรมะจากพระสังฆปริณายก ก็แปลว่าเจตนาของเราบริสุทธิ์.
แต่ถ้าเราเขียนเพราะอยากได้ตำแหน่งสังฆปริณายก นั่นแปลว่ามันเป็น

ความมีเจตนาชั่วในกรณีดังกล่าว จิตของเราก็เป็นจิตที่ข้องอยู่ในโลก และการกระทำของเราก็คือ การปล้นยื้อแย่งบัลลังก์อันศักดิ์สิทธิ์ของพระสังฆปริณายก. แต่ถ้าเราจะไม่เขียนโคลกยื่นท่าน เราก็ไม่มีโอกาสจะได้รับทราบธรรมะนั้น. มันช่างยากที่จะตัดสินใจเสียจริงๆ.”

ที่หน้าหอสำนักของพระสังฆปริณายกนั้น มีช่องทางเดินตลอดสามช่อง, ที่ผนังของช่องเหล่านี้ โลซุน จิตรกรเอกแห่งราชสำนักได้เขียนภาพต่างๆ จาก “สังกาวตารสูตร” แสดงถึงการลักลอบร่างของผู้ที่เข้าประชุม และเขียนภาพอันแสดงถึงชาติวงศ์ ของพระสังฆปริณายกทั้งห้าองค์ เพื่อเป็นความรู้ของประชาชน และให้ประชาชนได้ทำสักการบูชา.

เมื่อชินเซาแต่งโคลกเสร็จแล้ว ได้พยายามที่จะส่งต่อพระสังฆปริณายกตั้งหลายหน แต่เมื่อเดินเข้าไปใกล้จะถึงหอสำนักของพระสังฆปริณายกที่ไรหัวใจเต้น เหงื่ออาฟแตกท่วมตัวทุกที. เขาไม่สามารถที่จะแข็งใจเข้าไปส่งได้สำเร็จ ชั่วเวลาเพียง ๔ วัน เขาพยายามถึง ๑๓ ครั้ง. ในที่สุดเขาก็ตกลงใจว่า “เราจะเขียนมันไว้ที่ฝาผนังช่องทางเดินให้พระสังฆปริณายกท่านเห็นเองดีกว่า. ถ้าถูกใจท่าน เราจึงค่อยออกมานมัสการท่าน และเรียนท่านว่าเราเป็นผู้เขียน, ถ้าท่านเห็นว่ามันผิดใช้ไม่ได้ ก็แปลว่าเราได้เสียเวลาไปหลายปีในการมาอยู่บนภูเขานี้ และทำให้ชาวบ้านหลงเคารพกราบไหว้เสียเป็นนาน โดยไม่คู่ควรกันเลย. และเมื่อเป็นเช่นนี้ ก็แปลว่าเราไม่ได้ก้าวหน้าในการศึกษาพระธรรมเลยแม้แต่หน่อย มิใช่หรือ?”

ครั้นถึงเวลาเที่ยงคืนในวันนั้น ชินเซาถือตะเกียงลอบไปเขียนโคลกที่เขาแต่งขึ้นไว้ ที่ผนังช่องทางเดินทางทิศใต้ โดยหวังอยู่ว่าพระสังฆปริณายกจะได้เห็นและหยั่งทราบถึงวิปัสสนาญาณที่เขาได้บรรลุ โคลกนั้นมีว่า :

เราเข็ดมันโดยระมัดระวังทุก ๆ ชั่วโมง
และไม่ยอมให้ฝุ่นละอองจับ^{๑๑}

แต่พระสังฆปริณายกได้ทราบอยู่ก่อนแล้วว่า ชินชาผู้นี้ยังไม่ได้ก้าวเข้าไปในประตูแห่งการตรัสรู้และเขายังไม่ซึมซับทราบในจิตเดิมแท้ (Essence of Mind)

၂၈၄

พระสังฆปริณายก ได้กล่าวแก่โลชนช่วงเขียนว่า “เสียใจที่ได้รับกวน ท่านให้มาถึงนี้ บัดนี้เห็นว่า ผนังเหล่านี้ไม่ต้องเขียนภาพเสียแล้ว เพราะสูตรๆ นั้นได้กล่าวไว้ว่า ‘สรรพสิ่งที่มีรูป หรือมีความปรากฏ กิริยาอาการ ย่อมเป็นอนิจจังและเป็นมายา.’ ฉะนั้นควรปล่อยโคลงนั้นไว้บนผนังอย่างนั้น เพื่อให้มหาชนได้ศึกษาและท่องบ่น. และถ้าเขาปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อความที่สอนไว้นั้น เขาก็จะพ้นทุกข์ ไม่ต้องไปเกิดในอบายภูมิ. อาณิสสที่ผู้ปฏิบัติ ตามจะพึงได้รับนั้นมีมากนัก.”

ครั้นกล่าวดังนั้นแล้วพระสังฆปริณายกได้สั่งให้นำเอารูปเทียนมา จจุดบูชาที่ตรงหน้าโคลงนั้น และสั่งให้ศิษย์ของท่านทุกคนทำความสะอาด แล้วจำเอาไปท่องบ่น เพื่อให้เขาสามารถพิจารณาเห็นจิตเดิมแท้. เมื่อศิษย์ เหล่านั้นท่องได้แล้ว ทุกคนพากันออกอุทานว่า “สาธุ!”

ครั้นเวลาเที่ยงคืน พระสังฆปริณายกได้ให้คนไปตามตัวชินเซามาที่ หอ แล้วถามว่าเขาเป็นผู้เขียนโคลงนั้นใช่หรือไม่, ชินเซาได้ตอบว่า “ใช่อาภิ กระทบมิได้เพื่อหิมเพื่อตำแหน่งสังฆปริณายก, เพียงแต่หวังว่าคุณพ่อจะ กรุณาบอกให้ทราบ ว่า โคลงนั้นแสดงว่ามีแวแห่งปัญญาอยู่ในนั้นบ้างเล็กน้อย หรือหาไม่.”

พระสังฆปริณายกได้ตอบว่า “โคลงของเจ้าแสดงว่าเจ้ายังไม่ได้รู้แจ้ง จิตเดิมแท้. เจ้ามาถึงประตูแห่งการบรรลุธรรมแล้วเป็นนานแต่เจ้ายังไม่ได้ก้าว ข้ามธรณีประตูเข้าไป. การแสวงหาความตรัสรู้อันสูงสุดด้วยความเข้าใจอย่าง ของเจ้าที่มีอยู่ในขณะนี้นั้น ยากที่จะสำเร็จได้.”

“การที่ใครจะบรรลุอนุตรสัมโพธิได้นั้น ผู้นั้นจะต้องสามารถรู้แจ้งด้วยใจเอง ในธรรมชาติแท้ของตัวเอง หรือที่เรียกว่า จิตเดิมแท้ อันเป็นสิ่งที่ใครสร้างขึ้นไม่ได้ หรือทำลายให้สูญหายไปก็ไม่ได้. ช่วงเวลาขณะจิตเดียวเท่านั้น ผู้นั้นสามารถเห็นแจ้งจิตเดิมแท้ได้โดยตลอดกาลทั้งปวง ต่อจากนั้นทุกๆ สิ่งก็จะเป็นอิสระจากการถูกกักขัง กล่าวคือจะเป็นวิมุตติหลุดพ้นไป. ตถตา. (คือความเป็นแต่ที่เป็นอยู่เช่นนั้น ไม่อาจเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นได้, ซึ่งเป็นชื่อของจิตเดิมแท้อีกชื่อหนึ่ง) ปรากฏขึ้นเป็นครั้งเดียวหรือช่วงขณะจิตเดียว ผู้นั้นก็จะเป็นอิสระจากความหลงได้ตลอดกาลไม่มีที่สิ้นสุด. ไม่ว่าสถานการณ์รอบข้างจะเป็นเช่นไร ใจของผู้นั้น ก็ยังคงอยู่ในสภาพแห่ง ‘ความเป็นเช่นนั้น’. สถานะเช่นนี้ ที่จิตได้ลุถึงนั่นแหละคือตัวสัจธรรมแท้. ถ้าเจ้าสามารถเห็นสิ่งทั้งปวง โดยลักษณะการเช่นนี้ เจ้าจะได้รู้แจ้ง จิตเดิมแท้ ซึ่งเป็นการตรัสรู้อันสูงสุด.”

“เจ้ากลับไปเสียก่อนดีกว่า ไปคิดมันอีกสักสองวัน แล้วเขียนโคลกอันใหม่มาให้ฉัน. ถ้าโคลกของเจ้าแสดงว่า เจ้าเข้าพันประตูปะแล้ว ฉันจะมอบผ้ากาสาวพัสตร์ และธรรมะ (แห่งนิกายธยานะ) ให้แก่เจ้าสืบทอดไป.”

ชินชา กราบพระสังฆปริณายกแล้วหลีกไป. เวลาล่วงเลยมาหลายวัน เขาก็ยังจนปัญญา ในการที่จะเขียนโคลกอันใหม่. มันทำให้ใจของเขาหงั่วกลับ ไม่รู้บนล่างเหมือนคนถูกผีอำ เป็นใช้ทั้งที่ตัวเย็นชืดเหมือนกับที่คนกำลังฝันร้าย จะนั่งหรือเดินอย่างไร ก็ไม่พบอิริยาบถที่ผาสุก.

เวลาล่วงมาอีกสองวัน บังเอิญเด็กหนุ่มคนหนึ่งเดินผ่านมาทางห้องที่อาตมาตำข้าวอยู่. เด็กคนนั้น ได้เดินท่องโคลกของชินชาที่จำมาจากฝาผนังอย่างดั่งๆ พอได้ยินโคลกนั้น อาตมาก็ทราบได้ทันทีว่าผู้แต่งโคลกนั้นยังไม่ใช่

ผู้เห็นแจ้งในจิตเดิมแท้. แม้ว่าในเวลานั้นอาตมายังมิได้รับคำอธิบายอะไรเกี่ยวกับข้อความในโคลกนั้นอาตมาก็ยังเข้าใจในความหมายทั่วไปของมันได้เป็นอย่างดีอยู่เองแล้ว.

อาตมาถามเด็กนั้นว่า “โคลกอะไรกันนี้?” เด็กเขาตอบว่า “ท่านคนป่าคนเถิง, ท่านไม่ทราบเรื่องโคลกนี้ดอกหรือ? พระสังฆปริณายกได้ประกาศแก่ศิษย์ทั้งหลายว่า ปัญหาเรื่องการเกิดใหม่ไม่รู้สิ้นสุดนั้นเป็นปัญหาเฉพาะหน้าของคนทั้งหลาย, และว่าผู้ใดปรารถนาจะได้รับมอบผ้ากาสาวพัสตร์และธรรมะ (แห่งนิกายเซ็น) จะต้องเขียนโคลกให้ท่านโคลกหนึ่ง, และว่าผู้ที่รู้แจ้งจิตเดิมแท้ จะได้รับมอบของเหล่านั้นและจะถูกแต่งตั้งเป็นพระสังฆปริณายกองค์ที่หก. ท่านชินเซาเคิษย์ผู้อาวุโสได้เขียนโคลกเรื่อง ‘ไม่มีรูป’ โคลกนี้ไว้ที่ผนัง ทางเดินด้านทิศใต้ และพระสังฆปริณายกให้สั่งให้พวกเราท่องบ่นโคลกอันนี้ไว้. และท่านยังได้กล่าวไว้ด้วยว่า ผู้ใดเก็บเอาคำสอนนี้ไปปฏิบัติผู้นั้นจะได้รับอานิสงส์เป็นอันมาก จะพ้นจากทุกข์แห่งการเกิดในอบายภูมิ.”

อาตมาได้บอกแก่เด็กหนุ่มคนนั้นว่า อาตมาก็ปรารถนาที่จะท่องบ่นโคลกนั้นเหมือนกัน เพราะว่าในภพเบื้องหน้า จะได้พบคำสอนเช่นนั้นอีก. อาตมาได้บอกเขาด้วยว่า แม้อาตมาจะได้ดำข้าวอยู่ที่นี้ตั้งแต่เดือนมาแล้ว ก็ไม่เคยเดินผ่านไปแถวช่องทางเดินเหล่านั้นเลย เขาจะต้องนำอาตมาไปถึงที่ที่โคลกนั้นเขียนไว้บนผนัง เพื่อให้อาตมาได้มีโอกาสทำการบูชาโคลกนั้นด้วยตนเอง.

เด็กหนุ่มนั้นนำอาตมาไปยังที่นั้น อาตมาขอร้องให้เขาช่วยอ่านให้ฟัง เพราะอาตมาไม่รู้หนังสือ เจ้าหน้าที่เสมียนพนักงานแห่งตำบลกองเจาคนหนึ่งชื่อ จางตตัยง เฝื่อนมาอยู่ที่นั่นด้วย ได้ช่วยอ่านให้ฟัง. เมื่อเขาอ่านจบ อาตมาได้บอกแก่เขาว่า อาตมาก็ได้แต่งโคลกไว้โคลกหนึ่งเหมือนกัน และขอให้เขา

ช่วยเขียนให้อาตมาด้วย. เขาออกอุทานว่า “พิลึกก็พิลึกก็เหลือเกิน ที่ท่านก็มา
แต่งโคลงกับเขาได้ด้วย.”

อาตมาได้ตอบว่า “ถ้าท่านเป็นผู้ที่เสาะแสวงหาการบรรลุนิพพานอันสูงสุด
คนหนึ่งกะเขาด้วยละก็, ท่านอย่าดูถูกคนเพิ่งเริ่มต้น. ท่านควรจะรู้ไว้ว่า คนที่
ถูกจัดเป็นคนชั้นต่ำก็อาจมีปฏิภาณสูงได้เหมือนกัน และคนชั้นสูงก็ปรากฏว่า
ยังขาดสติปัญญาอยู่บ่อยๆ ถ้าท่านดูถูกคนก็ชื่อว่า ท่านทำบาปหนัก.”

เขากล่าวว่า “ไหนเล่า จงบอกโคลงของท่านมาซี ฉันจะช่วยเขียนให้
ท่าน แต่อย่าลืมห่วงฉันนะ ขอให้ท่านลูความสำเร็จในธรรมของท่านเกิด.”
โคลงของอาตมาว่ามี :

๘๘ ไม่มีต้นโพธิ์
ทั้งไม่มีกระเจกเงาอันใสสะอาด
เมื่อทุกสิ่งว่างเปล่าแล้ว
ฝุ่นจะลงจับอะไร?๘๘

เมื่อเขาเขียนโคลงนี้ลงที่ผนังแล้ว ทั้งพวกศิษย์และคนนอกทุกคน
ที่อยู่ที่นั่น ต่างพากันประหลาดใจอย่างยิ่ง. จิตใจเต็มตื่นไปด้วยความชื่นชม
เขาพากันกล่าวแก่กันและกันว่า “น่าประหลาดเหลือเกิน! ไม่ต้องสงสัยเลย
เราไม่ควรตัดสินใครว่าเป็นอย่างไร ด้วยการเอารูปร่างภายนอกเป็นประมาณ.
มันเป็นไปได้อย่างไรกันหนอ ที่เราพากันใช้สอยโพธิสัตว์ผู้อวดาร ให้ทำงาน
หนักให้แก่เรามาจนถึงเพียงนี้?”

พระสังฆปริณายก เห็นคนเหล่านั้นพากันเต็มตื่นไปด้วยความอัศจรรย์ใจ ท่านจึงเอารองเท้าลบโคลก อันที่เป็นของอาตมาออกเสีย ถ้าไม่ทำดังนั้น พวกคนที่มักริษยาจะพากันทำร้ายอาตมา. พระสังฆปริณายก แสดงความรู้สึบบางอย่างออกมา ซึ่งทำให้คนเหล่านั้นพอใจที่จะคิดว่า แม้ผู้ที่เขียนโคลกอันนี้ก็ยังไม่ใช่ว่าเป็นผู้ที่เห็นแจ้งจิตเดิมแท้เหมือนกัน!

วันรุ่งขึ้น พระสังฆปริณายกได้ลอบมาที่โรงตำข้าวอย่างเงียบๆ ครั้นเห็นอาตมาตำข้าวอยู่ด้วยซากหิน ท่านกล่าวแก่อตมาว่า “ผู้ค้นหาหนทางต้องยอมเสี่ยงชีวิตของตนเพื่อธรรมะ. เขาควรทำเช่นนั้นมิใช่หรือ?” แล้วท่านถามอาตมาต่อไปว่า “ข้าวได้ที่แล้วหรือ?” อาตมาตอบท่านว่า “ได้ที่นานแล้ว ยังรอคอยอยู่ก็แต่ตะแกรงสำหรับร่อนเท่านั้น.” ท่านเคาะครกตำข้าวด้วยไม้เท้า ๓ ครั้ง แล้วก็ออกเดินไป.

อาตมาทราบดีว่า การบอกไปเช่นนั้น หมายความว่าอะไร ดังนั้นในเวลาสามยามแห่งคืนนั้น อาตมาจึงไปที่ห้องท่าน ท่านใช้จิวรขึ้นซึ่งบังมิให้ใครเห็นเราทั้งสอง แล้วท่านก็ได้อธิบายข้อความอันลึกซึ้งในวัชรสูตร (กิมกังเก็ง) ให้แก่อตมา. เมื่อท่านได้อธิบายมาถึงข้อความที่ว่า **“คนเราควรจะใช้จิตของตน ในวิถีสักที่มันจะเป็นอิสระได้จากเครื่องข้องทั้งหลาย”**^๑ ทันใดนั้น อาตมาก็ได้บรรลุการตรัสรู้ธรรมโดยสมบูรณ์และได้เห็นแจ้งชัดว่า “ที่แท้ทุก ๆ สิ่งในสากลโลกนี้ก็คือตัวจิตเดิมแท้นั่นเอง มิใช่อื่นไกล.”

อาตมาได้ร้องขึ้นในที่เฉพาะหน้าพระสังฆปริณายก ในที่นั้นว่า “ແມ່! ใครจะไปคิดว่า จิตเดิมแท้ นั้น เป็นของบริสุทธิ์ อย่างบริสุทธิ์แท้จริง! ใคร

^๑ อ่านที่หน้า ๓๑

จะไปคิดว่า จิตเดิมแท้ นั้น เป็นอิสระไม่อยู่ภายใต้อำนาจความต้องเป็นอยู่ หรือภายใต้ความดับสูญ อย่างอิสระแท้จริง ! ใครจะไปคิดว่า จิตเดิมแท้ นั้น เป็นสิ่งที่มีความสมบูรณ์อยู่ในตัวมันเองอย่างสมบูรณ์แท้จริง ! ใครจะไปคิดว่า จิตเดิมแท้ นั้น เป็นสิ่งที่ยอยู่นอกเหนือความเปลี่ยนแปลง อย่างนอกเหนือแท้จริง ! ใครจะไปคิดว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่ปรากฏออกมานี้ ไหลเทออกมาจากตัวจิตเดิมแท้ !”

เมื่อพระสังฆปริณายก สังเกตเห็นว่า อาตมาได้เห็นแจ้งแล้วในจิตเดิมแท้ ท่านได้กล่าวว่า “สำหรับผู้ที่ไม่รู้จักจิตใจของตนเอง ว่าคืออะไร ก็ป่วยการที่ผู้นั้นจะศึกษาพุทธศาสนา. ตรงกันข้าม, ถ้าผู้ใดรู้จักจิตใจของตนเองว่าเป็นอะไร และเห็นด้วยปัญญาอย่างซื่อตรงว่าธรรมชาติแท้ของตนเองคืออะไร ด้วยแล้ว ผู้นั้นคือวิรมนุษย์ (นายโรงโลก) คือ ครูของเทวดาและมนุษย์ คือ พุทธะ.”

๑ (จากหน้า ๓๐) บันทึกของ ออน คณะจารย์แห่งนิกายอุยานะผู้หนึ่ง มีว่า :

คำว่า “เป็นอิสระได้จากเครื่องข้องทั้งหลาย” นั้น หมายความว่า ไม่ข้องแวะอยู่ในรูปหรือวัตถุ ไม่ข้องแวะอยู่ในเสียง ไม่ข้องแวะอยู่ในความหลง ไม่ข้องแวะอยู่ในการตรัสรู้ ไม่ข้องแวะอยู่ในสิ่งอันเป็นตัวยืนโรง ไม่ข้องแวะอยู่ในสิ่งอันเป็นคุณลักษณะที่อาศัย (อยู่กับตัวที่ยืนโรง), คำว่า “ใช้จิต” นั้น หมายความว่า ให้ “จิตเอก” (กล่าวคือ ตัวจิตร่วมของสากลโลก) ได้ปรากฏตัวมันเองในที่ทุกแห่ง. อธิบายว่า เมื่อใดจิตประกอบอยู่ด้วยเมตตา หรือโหสก็ตาม เมื่อนั้นตัวเมตตาหรือตัวโหสก็ปรากฏแทนเสีย, ส่วนตัว “จิตเดิมแท้” ลับหายไป. แต่เมื่อจิตของเราไม่ประกอบอยู่ด้วยอะไรเลย เราก็ก่อนเห็นได้โดยประจักษ์ว่า โลกนี้ทั้งสิบภาค (หรือสิบทิศ) ไม่ใช่อะไรอื่นไกล นอกไปจากความปรากฏของ “จิตเอก” นั้น เท่านั้น

คำอธิบายข้างบนนี้แน่นแฟ้นและตรงจุด. นักศึกษาที่เป็นเจ้าตำรานั้น ไม่สามารถให้คำอธิบายที่น่าพอใจเช่นนี้ได้ เพราะเหตุนี้ คณะจารย์ฝ่ายอุยานะ (รวมทั้งท่านออน อาจารย์ฝ่ายอุยานะมีชื่อของประเทศด้วย ผู้หนึ่ง) จึงอยู่สูงกว่าพวกที่เทศนาสั่งสอนตามพระไตรปิฎก. — ดิ ปิง เซ่

ดังนั้น, ในฐานะที่ความรู้อยู่ไม่เป็นของบุคคลใดแต่ผู้เดียว. ธรรมะอันนั้นจึงถูกมอบตกทอดมายังอาตมาในเที่ยงคืนวันนั้นเอง, ผลก็คืออาตมาเป็นทายาทผู้ได้รับมอบทอดช่วง คำสั่งสอนแห่งนิกาย “ฉับพลัน” (Sudden School) พร้อมทั้งจิ๋วและบาตร (อันเป็นเครื่องหมายตำแหน่งสังฆปริณายกแห่งนิกายนี้สืบลงมาตั้งแต่สังฆปริณายกองค์แรก).

พระสังฆปริณายกได้กล่าวสืบทอดว่า “บัดนี้ ท่านเป็นสังฆปริณายกองค์ที่หก ท่านต้องคุ้มครองตัวของท่านให้ดี จงช่วยมนุษย์ให้มากพอที่จะช่วยได้. จงทำการเผยแผ่คำสอน และสืบทอดคำสอนไว้อย่าให้ขาดตอนลงได้.” จงจำโคลงโคลงอันนี้ของเราไว้ :

๘๘ สัตว์ที่มีความรู้สึกนึกคิด

ซึ่งเราหว่านเมล็ดพืชพันธุ์แห่งการตรัสรู้

ลงในเนื้อนาแห่งความเป็นไปตามอำนาจแห่งเหตุผลแล้ว

จะเก็บเกี่ยวผลถึงพุทธภูมิ

วัตถุมิใช่สัตว์ที่มีความรู้สึกนึกคิดเป็นสิ่งที่ว่างเปล่า

จากธรรมชาติแห่งพุทธะ

ย่อมไม่หว่าน และไม่เก็บเกี่ยวเลย^{๙๙}

แล้วท่านได้กล่าวสืบทอดว่า “เมื่อพระสังฆปริณายกนามว่าโพธิธรรมได้มาสู่ประเทศจีนนี้เป็นครั้งแรก ชาวจีนส่วนมากไม่ยอมเชื่อในท่าน, ดังนั้น ผ้ากาสาวพัสตร์นี้ จึงเกิดเป็นธรรมเนียมที่จะต้องมอบต่อๆ กันไป จากพระสังฆปริณายกองค์หนึ่งไปยังอีกองค์หนึ่งในฐานะเป็นเครื่องหมาย. สำหรับธรรมะนั้นแล้ว ก็มอบทอดช่วงกันไปตัวต่อตัวโดยทางใจ (จิตถึงจิต) ไม่เกี่ยว

กับคัมภีร์และผู้รับมอบนั้น ต้องเป็นผู้ที่เห็นธรรมะนั้นแล้วอย่างแจ่มแจ้ง ด้วยความพยายามของตนเองโดยเฉพาะนับตั้งแต่อดีตกาลอันกำหนดนับไม่ได้ เป็นต้นมา เป็นธรรมเนียมปฏิบัติกันสำหรับพระพุทธรูปองค์หนึ่ง ก็จะมีมอบหัวใจคำสอนของพระองค์ให้แก่ผู้จะสืบอายุพระพุทธศาสนาต่อไป, แม้สำหรับพระสังฆปริณายก หัวหน้าแห่งนิกายองค์หนึ่งๆ ก็เหมือนกัน ย่อมจะมีมอบคำสอนอันเร้นลับแห่งนิกายนั้นโดยตัวต่อตัวให้แก่พระสังฆปริณายกที่รองลำดับลงไปโดยความรู้ทางใจ (ไม่เกี่ยวกับตำรา). แต่สำหรับผ้ากาสาวพัสตร์และบาตรนี้อาจเป็นต้นเหตุแห่งการยื้อแย่งเถียงลัทธิกันขึ้นก็ได้ ท่านเป็นคนสุดท้ายที่ได้รับมอบในเวลานี้ ท่านควรมอบมันไปเสียแก่ผู้ที่จะรับสืบต่อจากท่านได้ ชีวิตของท่านกำลังล่อแหลมต่ออันตราย. จงเดินทางไปเสียจากที่นี่ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ มิฉะนั้นจะมีคนทำอันตรายท่าน.”

อาตมาถามท่านว่า ควรจะไปทางไหน ท่านตอบว่า “จงหยุดที่ ตำบลเวย แล้วซ่อนอยู่ผู้เดียวที่ตำบลวย”

เมื่อได้รับมอบผ้ากาสาวพัสตร์และบาตรในตอนเที่ยงคืนเสร็จแล้ว อาตมาได้กล่าวกะท่านว่า เนื่องจากตัวเป็นชาวใต้ จะรู้จักเดินทางไปตามภูเขาได้อย่างไร และไม่สามารถเดินไป (เพื่อลงเรือ) ที่ปากแม่น้ำได้. ท่านตอบว่า “อย่าร้อนใจ เราจะไปด้วย.”

ท่านได้มาเป็นเพื่อนอาตมา จนถึงกิวเกียง, ณ ที่นั้นท่านได้บอกให้อาตมาลงเรือลำหนึ่ง. ท่านแจวเรื่อนั้นด้วยตนเอง อาตมาจึงขอร้องให้ท่านนั่งลงเสีย และอาตมาจะแจวเอง, ท่านตอบว่า “มันเป็นสิทธิฝ่ายเราผู้เดียวเท่านั้นในการที่จะพาท่านข้ามไป. (ในที่นี้หมายถึงทะเลแห่งการเกิดตาย ซึ่งคนเราจะต้องข้าม ก่อนแต่จะถึงฝั่งคือนิพพาน).” อาตมาจึงตอบท่านว่า

“เมื่อกระผมยังอยู่ภายใต้โมหะ ก็เป็นหน้าที่ที่คุณพ่อจะต้องพากระผมเข้าไป. แต่เมื่อได้บรรลุธรรมเป็นการตรัสรู้แล้ว กระผมก็ควรจะข้ามมันด้วยตนเอง. (คำว่า ‘ข้าม’ ทั้งสองแห่งนั้น แม้เขียนเหมือนกัน แต่ความหมายต่างกัน). โดยที่กระผมเกิดที่บ้านนอกชายแดน แม้การพูดจาของกระผมยังแปร่ง ไม่ถูกต้องในการออกเสียงก็ตาม แต่กระผมก็ได้รับเกียรติจากคุณพ่อในการที่ได้รับมอบธรรมะอันนั้นจากคุณพ่อ, ฉะนั้นก็แปลว่ากระผมได้บรรลุธรรมแล้ว มันควรจะเป็นสิทธิของกระผม ในการที่จะพาตัวเองข้ามทะเลแห่งความเกิดตายไปได้ด้วยการที่ตนเห็นแจ้ง จิตเดิมแท้ของตนเองแล้ว.”

“ถูกแล้ว ถูกแล้ว,” ท่านรับรอง. แล้วท่านกล่าวต่อไปว่า “นับจำเดิมแต่นี้เป็นต้นไป เพราะอาศัยท่านเป็นเหตุ พุทธศาสนา (หมายถึงนิกายธยานะ) จะแผ่กว้างขวางไพศาล, นับตั้งแต่จากกันวันนี้แล้ว อีกสามปีเราก็จะลาจากโลกนี้ไป. ท่านจงเริ่มต้นการจาริกของท่านตั้งแต่บัดนี้เถิด, จงลงไปทางใต้ให้เร็วเท่าที่จะเร็วได้. อย่าด่วนทำการเผยแพร่ให้เร็วเกินไป เพราะว่าพุทธธรรมนี้ (หมายถึงนิกายธยานะ) ไม่เป็นของที่เผยแพร่ได้โดยง่ายเลย.”

เมื่อได้กล่าวคำอำลาท่านแล้ว อาตมาก็จากท่าน เดินทางลงมาทางทิศใต้. เป็นเวลาประมาณสองเดือน อาตมาก็มาถึงภูเขาได้ยู่. ณ ที่นี้ อาตมาได้สังเกตเห็นว่ามีคนหลายร้อยคนติดตามรอยอาตมามา ด้วยหวังจะยื้อแย่งผ้ากาสาวพัสตร์ และบาตร. (เป็นปูชนียวัตถุของพระพุทธเจ้า)

ในจำพวกคนที่ติดตามมานั้น มีภิกษุอยู่ด้วยรูปหนึ่งชื่อไวมิง เมื่อเป็นฆราวาสใช้แซ่สกุลว่า เซ็น และมียศนายทหารเป็นนายพลจัตวา, มีกิริยาหยาบคายโทสะฉุนเฉียว ในบรรดาคนที่ติดตามอาตมามานั้น เขาเป็นคนที่สะกดรอยเก่งที่สุด. ครั้นเขามาใกล้จะถึงตัวอาตมา อาตมาก็วาง

ผ้ากาสาพัสด์กับบาตรลงบนก้อนหิน ประกาศว่า “ผ้านี้ไม่เป็นอะไรอื่น นอกจากจะเป็นเครื่องหมายเท่านั้น. จะมีประโยชน์อะไรในการที่จะยื้อแย่ง เอาไปด้วยกำลัง.” (แล้วอาตมาก็หลบไปซ่อนเสีย).

ครั้นภิกษุไวมิงมาถึงก้อนหินนั้นเขาพยายามที่จะหยิบมันขึ้น แต่กลับ ปรากฏว่าเขาไม่สามารถจะทำเช่นนั้นได้. แล้วเขาได้ตะโกนว่า “เพื่อน้องชาย เพื่อน้องชาย, ฉันมาเพื่อหาธรรมะ ไม่ใช่มาเพื่อเอาผ้า,” (พึงทราบเวลานี้ พระสังฆปริณายกองค์ที่หกนี้ยังไม่ได้รับการอุปสมบทจึงถูกเรียกว่า พ่อ น้องชาย, เหมือนที่ฆราวาสเขาเรียกกัน)

ต่อจากนั้น อาตมาก็ออกจากที่ซ่อน นั่งลงบนก้อนหินนั้น. ภิกษุไวมิง ทำความเคารพ แล้วกล่าวว่า “น้องชาย แสดงธรรมแก่ฉันเถิด ช่วยที.”

อาตมาได้กล่าวกะภิกษุไวมิงว่า “เมื่อความประสงค์แห่งการมาเป็น ความประสงค์เพื่อจะฟังธรรมแล้ว ก็จงระงับใจไม่ให้คิดถึงสิ่งใดๆ แล้ว ทำใจของท่านให้ว่างเปล่า, เมื่อนั้นข้าพเจ้าจึงจะสอนท่าน.” ครั้นเขาทำดังนั้น ชั่วเวลาพอสมควรแล้ว อาตมาได้กล่าวว่า “เมื่อท่านทำในใจไม่คิดทั้งฝ่าย ดีและฝ่ายชั่ว (รู้จักสิ่งที่ไม่ดีและไม่ชั่ว) แล้วในเวลานั้นเป็นอะไร. ท่านที่ นับถือ, นั่นคือธรรมชาติแท้ของท่าน (ตามตัวหนังสือ, เรียกหน้าตาดั้งเดิม ของท่าน) มิใช่หรือ?”

พอภิกษุไวมิงได้ฟังดังนั้นท่านก็บรรลุนิพพานทันที. แต่ท่านได้ถามต่อ ไปว่า “นอกจากคำสอนและข้อคิดอันเร้นลับ ที่พระสังฆปริณายกท่านมอบ ต่อๆ กันลงไป หลายชั่วพระสังฆปริณายกมาแล้วนั้น ยังมีคำสอนเร้นลับ อะไรอีกบ้างไหม?” อาตมาตอบว่า “สิ่งที่ข้าพเจ้านำมาสอนให้ท่านได้นั้น ไม่ใช่

ข้อเร้นลับอะไร คือถ้าท่านมองย้อนเข้าข้างใน^๑ ท่านจะเห็นสิ่งซึ่งเร้นลับมีอยู่ในตัวท่านแล้ว.”

ภิกษุไวมิงได้กล่าวขึ้นว่า “แม้ฉันจะอยู่ที่ว่องมยุมานมนาน ฉันก็ไม่ได้เห็นแจ้งตัวธรรมชาติแท้ของจิตฉันเลย. บัดนี้รู้สึกชอบคุณเหลือเกินในการชี้ทางของท่าน. ฉันรู้สิ่งนั้นชัดแจ้ง เหมือนที่คนตม่น้ำเขารู้แจ้งชัดว่า น้ำที่เขาคั้นนั้นร้อนหรือเย็นอย่างไร. พ่อน้องชายเอ๋ย บัดนี้ท่านเป็นครูของฉันแล้ว.”

อาตมาตอบว่า “ถ้าเป็นดั่งนั้นจริงแล้ว ท่านกับข้าพเจ้า ก็เป็นศิษย์ร่วมอาจารย์เดียวกัน ของพระสังฆปริณายกองค์ที่ห้า. ท่านจงคุ้มครองตัวของท่านให้ดีเถิด.” เมื่อเขาถามอาตมาว่าต่อจากนี้ไปเขาควรจะไปทางไหน อาตมาก็

^๑ หลักสำคัญที่สุดในคำสอนของนิกายอุยานะนั้น คือ “การมองด้านใน” หรือ “การเฝ้าดูแต่ภายใน” หมายถึงการหมุนให้ “แสง” ของตัวเอง ฉายกลับเข้าภายใน. ถ้าจะเปรียบเราควรจะเปรียบกับตะเกียง คือเราทราบดีว่าแสงของตะเกียงนั้น เมื่อมีโปิะครอบอยู่โดยรอบ ก็ย่อมสะท้อนกลับเข้าภายใน. พร้อมทั้งรัศมีทั้งหมดไปรวมจุดศูนย์กลางอยู่ที่ดวงไฟ ผิดกับตะเกียงที่ไม่มีโปิะครอบ แสงก็จะพว้างจางหายไปภายนอก. เมื่อเราคอยแต่จะวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่เรามักเคยทำกันจนเคยตัว ก็เป็นการยากที่จะหมุนความคิดนึกให้มาสนใจแต่ตัวเองโดยเฉพาะ เพราะเหตุนี้ จึงเป็นการยากที่จะทราบเรื่องต่างๆ ของตัวเอง. โดยลักษณะตรงกันข้าม พวกนิกายอุยานะหมุนความสนใจส่องกลับเข้าภายในทั้งหมด และส่องระดมลงไปที่ “ธรรมชาติแท้” ของตัวเอง ซึ่งเรียกกันในระดับชนชาวจีนว่า “หน้าตาดั้งเดิม” ของตัวเอง

เพื่อให้ผู้อ่านผ่านพ้นความสำคัญตอนนี้ไปเสีย จึงควรบันทึกข้อความนี้ไว้เป็นเครื่องสะกิดใจว่า ในประเทศจีนแห่งเดียวเท่านั้น พุทธบริษัทจำนวนพันๆ ได้บรรลุธรรมถึงขั้นสูงโดยการปฏิบัติตามคำสอนอันฉลาด (ในการลัดทางตรง) ของพระสังฆปริณายกองค์ที่หกนี้. — ดิ ปิง เช่

ตอบแก่เขาว่า ให้เขาหยุดที่ตำบลยี่วน แล้วตั้งพำนักอาศัยที่ตำบลมือง. เขาก็ทำความเคารพแล้วจากกันไป.

ต่อมาไม่นาน อาตมาก็ไปถึงตำบลโซกาย, ณ ที่นั้น พวกใจบาปได้ตามจงล้างจงผลาญอาตมาอีก ทำให้อาตมาต้องหลบซ่อนอยู่ที่ซุ้ยอันเป็นที่ซึ่งอาตมาได้อาศัยอยู่กับพวกพรานป่าตลอดเวลาถึง ๑๕ ปี. ในบางโอกาสอาตมาก็หาทางลี้ซ่อนเขาตามที่เขาพอจะเข้าใจได้บ้าง. เขาเคยใช้อาตมาให้นั่งเฝ้าช่วยดักจับสัตว์ของเขา, เมื่ออาตมาเห็นสัตว์มาติดที่ขำยนั้น ก็ปลดปล่อยให้รอดชีวิตไป. ในเวลาหุงต้มอาหาร อาตมานำผักมาใส่ลงไปในหม้อที่เขากำลังต้มหรือแกงเนื้อ. บางคนสงสัยก็ถามอาตมา อาตมาตอบให้ฟังว่า แม้นั่นนั้นแกงรวมกันอยู่กับผัก อาตมาก็จะคัดเลือกรับประทานแต่ผักอย่างเดียวเท่านั้น^๑

วันหนึ่ง อาตมารำพึงในใจตนเองว่า อาตมาไม่ควรจะเก็บตัวซ่อนอยู่เช่นนี้ตลอดไป มันถึงเวลาแล้ว ที่อาตมาจะทำการประกาศธรรม. ดังนั้นอาตมาจึงออกจากที่นั่น และได้ไปสู่อาวาสพัตถินในนครกวางตุ้ง.

ในขณะนั้น ภิกษุเยนซุง ผู้เป็นธรรมอาจารย์มีชื่อองค์หนึ่ง กำลังเทศนาว่าด้วยมหาปริณิรวาณสูตร อยู่ในอาวาสนั้น. มันเป็นการบังเอิญในวันนั้น เมื่อธรรมาจารย์กำลังถูกลมพัดสะบัดพริ้วๆ อยู่ในสายลม ภิกษุสองรูปเกิดโต้เถียงกันขึ้นว่าสิ่งที่กำลังไหลล้นระรัวอยู่นั้น ได้แก่ลมหรือได้แก่ธงนั้นเล่า, เมื่อไม่มีทางที่จะตกลงกันได้ อาตมา จึงเสนอข้อตัดสินให้แก่ภิกษุสองรูปนั้นว่า ไม่ใช่

^๑ พระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ที่คิดจะแสวงหาสิ่งใดที่เป็นบุญกุศล หรือปฏิบัติธรรมแผ่เมตตาจิตกันจริงๆ แล้ว สมควรจะเจริญรอยตามแบบอย่างนั้น - *ธีรทาส*

ลมหรือธงทั้งสองอย่าง ที่แท้จริงที่ห้วนไหวจริง ๆ นั้นได้แก่จิตของภิกษุทั้งสอง รูปนั้นเองต่างหาก ที่ประชุมที่กำลังประชุมกันอยู่ในที่นั้น พวกมันตื่นตะลึงใน ถ้อยคำที่อาตมาได้กล่าวออกไป. และภิกษุเยนซุงได้อาราธนาอาตมาให้ขึ้น นั่งบนอาสนะอันสูง แล้วได้ซักถามปัญหาที่เป็นปมยุ่งต่างๆ ในพระสูตรที่สำคัญๆ หลายสูตร.

เมื่อได้เห็นว่ คำตอบของอาตมาชัดเจนแจ่มแจ้งและมั่นคง และเห็นว่า เป็นคำตอบที่มีอะไรสูงยิ่งไปกว่าความรู้ที่จะหาได้จากตำรา แล้วภิกษุเยนซุง ได้กล่าวแก่อาตมาว่า “น้องชาย, ท่านต้องเป็นบุคคลพิเศษเหนือธรรมดา เป็นแน่. เราได้ฟังข่าวมานานแล้วว่า บุคคลผู้ได้รับมอบผ้ากาสาวพัสตร์ และ ธรรมะจากพระสังฆปริณายกองค์ที่ห้านั้น บัดนี้ได้เดินทางลงมาทางทิศใต้แล้ว. ท่านต้องเป็นบุคคลผู้นั้น เสียแน่แล้ว.”

อาตมาได้แสดงกิริยายอมรับโดยอ่อนน้อม ทันใดนั้น ภิกษุเยนซุง ได้ทำความเคารพ และขอให้อาตมานำผ้าและบาตร ซึ่งได้รับมอบ ออกมา ให้ ที่ประชุมดูด้วย. แล้วได้ถามอาตมาสืบไปว่า เมื่อพระสังฆปริณายกองค์ที่ห้า มอบธรรมอันเร้นลับสำหรับสังฆปริณายกให้แก่อาตมานั้น อาตมารับคำสั่งสอน อะไรอย่างใดบ้าง.

อาตมาตอบว่า “นอกจากการค้ำยี่ด้วยเรื่องการเห็นแจ้งชัดในจิต เดิมแท้แล้ว ท่านไม่ได้ให้คำสอนอะไรอีกเลย. ท่านไม่ได้เอ่ยถึงแม้แต่เรื่อง ุยานะ (คือฌาน) และวิมุตติ.” ภิกษุเยนซุงสงสัย จึงถามอาตมาว่า ทำไมจึง เป็นเช่นนั้น. อาตมาตอบว่า เพราะว่ามันจะทำให้เกิดความหมายว่า มีหนทาง ขึ้นถึงสองทาง. ก็ทางในพุทธธรรมนี้จะมีถึงสองทางไม่ได้. มันมีแต่ทางเดียว เท่านั้น

ภิกษุเยนชุงถามอาตมาต่อไปว่า ที่ว่ามีแต่ทางเดียวนั้นคืออะไร. อาตมาตอบว่า “กัมมาปริญีรวาณสูตรซึ่งท่านนำออกเทศนาอยู่นั้นเองย่อมชี้ให้เห็นอยู่แล้วว่า ธรรมชาติแห่งความเป็นพุทธะ (ซึ่งมีอยู่ในคนทุกคน) นั้นแหละคือทางทางเดียว. ยกตัวอย่างตอนหนึ่งในสูตรนั้นมีว่า พระเจ้าโกโกวตัก ซึ่งเป็นโพธิสัตว์องค์หนึ่ง ได้กราบทูลถามพระพุทธเจ้าว่า บุคคลที่ล่วงปาราชิกเสียอย่างก็ดี หรือทำอนันตริยกรรมห่าอย่างก็ดี และพวกอิจฉันติกะ (คือมิชฉา-ทิกุลินอกศาสนา) ก็ดี ฯลฯ คนเหล่านี้ จะได้ชื่อว่าถอนรากเหง้าแห่งความดี และทำลายธรรมชาติแห่งความเป็นพุทธะ ของตนเองเสียแล้ว โดยสิ้นเชิงหรือหาไม่? พระพุทธเจ้าได้ตรัสตอบว่า รากเหง้าของความดีนั้น มีอยู่สองชนิดคือ ชนิดที่ถาวรตลอดอนันตกาล กับไม่ถาวร (Eternal, and Non-eternal) เพราะเหตุที่ธรรมชาติแห่งความเป็นพุทธะนั้น จะเป็นของถาวรตลอดอนันต-กาลก็ไม่ใช่. จะว่าไม่ถาวรก็ไม่ใช่ เพราะฉะนั้น รากเหง้าแห่งความดีของเขา จึงไม่ถูกถอนขึ้นโดยสิ้นเชิง.” ในบัดนี้ก็เป็นที่น่าประหลาดแล้วว่า พุทธธรรมมิได้มีทางสองทาง. ที่ว่าทางฝ่ายดีก็มี ทางฝ่ายชั่วก็มี นั้นจริงอยู่ แต่เพราะเหตุที่ธรรมชาติแห่งความเป็นพุทธะนั้น เป็นของไม่ดี ไม่ชั่ว เพราะฉะนั้น พุทธธรรมจึงเป็นที่ประหลาดว่าไม่มีทางถึงสองทาง. ตามความคิดของคนธรรมดาทั่วไปนั้น เข้าใจว่า ส่วนย่อยๆ ของขันธและธาตุทั้งหลายนั้น เป็นของที่แบ่งแยกออกไปได้เป็นสองอย่าง. แต่ผู้ที่ได้บรรลุธรรมแล้ว ย่อมเข้าใจได้ว่า สิ่งเหล่านั้นตามธรรมชาติไม่ได้เป็นของคู่เลย. พุทธภาวะหรือธรรมชาติแห่งความเป็นพุทธะนั้นไม่ใช่เป็นของคู่.

ภิกษุเยนชุงพอใจในคำตอบของอาตมาเป็นอย่างสูง. ได้ประณมมือทั้งสองขึ้นเป็นการแสดงความเคารพ แล้วท่านได้กล่าวแก่อาตมาว่า “คำอธิบายความในพระสูตรที่ข้าพเจ้าเองอธิบายไปแล้วนั้น ไร้มูลค่าเช่นเดียวกับกองขยะมูลฝอยอันระเกะระกะไปหมด ส่วนคำอธิบายของท่านนั้น เติมไปด้วยคุณค่า

เปรียบเทียบเหมือนทองคำเนื้อบริสุทธิ์.” ครั้นแล้วท่านได้จัดการให้อาตมาได้รับการประกอบพิธีปลงผม และรับการบรรพชาอุปสมบท เป็นภิกษุในพุทธศาสนา และได้ขอร้องให้อาตมารับท่านไว้ในฐานะเป็นศิษย์คนหนึ่งด้วย.

จำเดิมแต่นั้นมา อาตมาก็ได้ทำการเผยแพร่คำสอนแห่งสำนักตุง คือสำนักแห่งพระสังฆปริณายกองค์ที่สี่ และองค์ที่ห้า ซึ่งอยู่ในวัดตุงชั้น) ตลอดมาภายใต้ร่มเงาของต้นโพธิ์^๑

นับตั้งแต่อาตมาได้รับมอบพระธรรมมาจากสำนักตุงชั้นแล้ว อาตมาต้องตระกัลปากหลายครั้งหลายหน ชีวิตปีมจะออกจากร่างอยู่บ่อยๆ วันนี้อาตมาได้มีเกียรติมาพบกับท่านทั้งหลายในที่ประชุมนี้ ทั้งนี้ อาตมาต้องถือว่า เป็นเพราะเราได้เคยติดต่อสัมพันธ์กันมาเป็นอย่างดีแล้วแต่ในกาลปีก่อนๆ รวมทั้งอานิสงส์แห่งบุญกุศลที่เราได้สะสมกันไว้ ในการถวายไทยธรรมร่วมกันมาแต่พระพุทธเจ้าหลายพระองค์ในชาติก่อนๆ ของเรานั้นเอง. มิฉะนั้นแล้ว โฉนเราจะมีโอกาสได้ยินได้ฟังคำสอนแห่ง “สำนักบรรลัจฉิพลัน” (Sudden School) อันเป็นรากฐานที่ทำให้เราเข้าใจพระธรรมได้แจ่มแจ้งในอนาคตนั้นเล่า.

คำสอนอันนี้ เป็นคำสอนที่ “ได้มอบสืบทอดต่อๆ กันลงมาจากพระสังฆปริณายกองค์ก่อนๆ หากใช้เป็นคำสอนที่อาตมาประดิษฐ์คิดขึ้นด้วยตนเองไม่. ผู้ที่ปรารถนาจะสดับพระธรรมนั้น ในขั้นแรกควรจะชำระใจของตนให้บริสุทธิ์เสียก่อน ครั้นได้ฟังแล้ว ก็ควรจะชำระล้างความสงสัยของตน

^๑ คำว่าต้นโพธิ์ในที่นี้ เข้าใจว่าหมายถึงบาร์มีของพระพุทธเจ้า. หรือมิฉะนั้นก็หมายถึง พุทธภาวะหรือธรรมชาติแห่งพุทธะ ซึ่งถือเป็นของสำคัญเพียงอย่างเดียวในนิคายนี้ – ผู้แปลเป็นไทย

ให้เกลี้ยงเกลามาเฉพาะตนๆ โดยทำนองที่พระมุนีทั้งหลายในกาลก่อนได้
เคยกระทำกันมา จงทุกคนเถิด.”

ครั้นจบพระธรรมเทศนา ผู้ฟังพากันปลาบปลื้มด้วยปิติ ทำความเคารพ
แล้วลาไป.

สูตรบอง เวทย์หล้าง

พุทธทาสภิกขุ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

พระสังฆปริณายกเวย์หล้าง (ผู้แต่ง).

สูตรของเวย์หล้าง.-- กรุงเทพฯ : บুদ্ধ ไทม์, 2569.

192 หน้า.

1. นิกายเซน. 2. พุทธศาสนา -- จีน. I. พระธรรมโกศาจารย์ (เงื่อม อินทปญฺโญ), ผู้แปล.
II. ชื่อเรื่อง.

294.32897

ISBN 978-616-14-0770-4

พิมพ์ครั้งที่ ๑	: กรกฎาคม ๒๕๖๙
ผู้ก่อตั้ง	: บัญชา เฉลิมชัยกิจ
ที่ปรึกษา	: คณิต นนทเปารยะ สงวนศรี ตรีเทพประติมา
บรรณาธิการบริหาร	: วรุตม์ ทองเชื้อ
บรรณาธิการ	: สติมา บุตรกีปรีชา
บรรณาธิการผู้ช่วย	: เบญญาภรณ์ นิลประพันธ์ สรินรัตน์ ภูจักรัส
พิสูจน์อักษร	: บุญพิสิฐ ศรีหงส์
ออกแบบปก	: KDO Studio
ศิลปกรรม	: เทอดศักดิ์ จงยิ่งศิริ
ฝ่ายบริหารงานพิมพ์	: สุรินทร์ บุระณา
ฝ่ายขาย	: มณัญชา ศิริวงษ์ อุดร ปัญญาชัย
ฝ่ายการตลาด	: ชวิน เฉลิมชัยกิจ อัครคณัฐ ชุมนุม
จัดพิมพ์	: สำนักพิมพ์สุภาพใจ
จัดจำหน่าย	: บริษัท บুদ্ধ ไทม์ จำกัด ๒๑๔ ซอยพระรามที่ ๒ ซอย ๓๘ ถนนพระราม ๒ แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐ โทรศัพท์ ๐-๒๔๑๕-๒๖๒๑ www.booktime.co.th



คลิกสั่งซื้อได้ที่



@booktime

สูตรบอ เว่ยหล่าง

บางครั้งธรรมะไม่ได้เริ่มต้นจากการรู้มากขึ้น
แต่เริ่มจากการวางสิ่งที่เคยยึดว่ารู้ลง

หนึ่งในคัมภีร์สำคัญของพุทธศาสนิกายเซ็น
ว่าด้วยการเห็น “จิตเดิมแท้”

อันเป็นแก่นที่มีได้ขึ้นอยู่กับการพิจารณา พิจารณา หรือถ้อยคำตัวอักษร

เว่ยหล่างชี้ให้เห็นว่า ศีล สมาธิ และปัญญา มิใช่สิ่งแยกจากกัน

หากเป็นความตื่นรู้อันเดียวกันในจิตที่ไม่ถูกปรุงแต่ง

ไม่เพียงอธิบายธรรมะ

หากยังท้าทายวิธีที่เราเคยเข้าใจธรรมะมาตลอด

เพื่อเห็นชัดเจนว่า “จิตเดิมแท้” มิได้เกิดจากการสะสมความรู้

หากปรากฏเมื่อใจไม่ถูกบดบังด้วยความยึดติดและความเข้าใจผิด

อะไรคือสิ่งที่กำลังบังใจเราอยู่

สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาธรรมะให้ลึกกว่าเปลือกของถ้อยคำ

นี่คือประตูบานสำคัญสู่เซ็นสายฉับพลัน

ผ่านสำนวนแปลของพุทธทาสภิกขุ

AA0377 ศาสนาและปรัชญา



สุภาพใจ

SukhapabjaiPUB

กดอวลง

www.booktime.co.th

@booktime